ಡಾ॥ ಡಿ.ವಿ. ರಾವ್ – ಒಂದು ನೆನಪು

ಕಲಾತ್ಮಕ ಛಾಯಾಚಿತ್ರರಂಗದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ದೊಡ್ಡೇರಿ ವೆಂಕಟಗಿರಿರಾಯರು ಕಲಾಭಿಮಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಸಕ್ತರಲ್ಲಿ ಡಾ ॥ ಡಿ.ವಿ. ರಾವ್ ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧರು. ಡಾ॥ ಡಿ.ವಿ. ರಾವ್ ಅವರದ್ದು ಬಹುಮುಖ ಪ್ರತಿಭೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ. ಫೋಟೋಗ್ರಫಿಯಲ್ಲಿ ಅಪೂರ್ವ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದರು. ಜೊತೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಕತೆ, ಕವನ, ಕಾದಂಬರಿ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಪ್ರವಾಸ ಕಥನ.. ಹೀಗೆ ಹಲವು ಪ್ರಕಾರದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಕಾಣಿಕೆಯನು ನೀಡಿದರು. ಇವರ ಸಾಧನೆಗಳಿಗೆ ಹಲವಾರು ಪ್ರಶಸ್ತಿ–ಸಮ್ಮಾನಗಳು ಸಂದಿವೆ. ಛಾಯಾ ಚಿತ್ರಗ್ರಹಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾರತವೂ ಸೇರಿದಂತೆ, ಅಮೇರಿಕಾ, ಇಂಗ್ಲೇಂಡ್, ಹಂಗೇರಿ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಗೌರವಿಸಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ರಾಜ್ಯಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಲಲಿತ ಕಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಲಭಿಸಿವೆ. ಫೆಡರೇಶನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಫೋಟೋಗ್ರಫಿ (ಈ.ಖ.ಕ) ಯ ವಿವಿಧ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೇಳು ವರ್ಷಗಳ ಸುದೀರ್ಘ ಕಾಲ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಭಾರತೀಯ ಕಲಾತ್ಮಕ ಛಾಯಾ ಚಿತ್ರರಂಗದ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ದುಡಿದರು. ತಮ್ಮ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ 'ಪಿಕ್ಟೋರಿಯಲ್' ಶೈಲಿಯ ಫೋಟೋಗ್ರಫಿಯಿಂದ ವಿಶ್ವದ ಗಮನ ಸೆಳೆದರು.

ವೆಂಕಟಗಿರಿರಾವ್ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅವರ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೊಬ್ಬರ ಬಳಿ ಕ್ಯಾಮೆರಾ ಇತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಅವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಫೋಟೋ ತೆಗೆದು ತೋರಿಸಿದ್ದರು. 'ಆ ಪುಟ್ಟ ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹುಡುಗರ ಚಿತ್ರ ಹೇಗೆ ಮೂಡುತ್ತದೆ?' ಎಂಬ ಕುತೂಹಲ ಇವರಿಗೆ ಉಂಟಾಯಿತು. ಒಂದು ದಿನ ಧೈರ್ಯಮಾಡಿ ಮೇಷ್ಟ್ರ ಬಳಿ ತನ್ನ ಸಂದೇಹವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡರು. ಆಗ ಅವರು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲೇ ಕ್ಯಾಮೆರಾ ಮತ್ತು ಅದರ ರಚನೆ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು. ಅಂದೇ ಮುಂದೆ 'ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ಫೋಟೋಗ್ರಾಫರ್ ಆಗಬೇಕು' ಎನ್ನುವ ಬಯಕೆ ಆ ಎಳೆಯ ಮನದಲ್ಲಿ ಮೊಳಕೆ ಒಡೆಯಿತಂತೆ.

ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ನಂತರ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಅನೇಕ ಕನ್ನಡದ ಮಹನೀಯರ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು. ದೇವುಡು ನರಸಿಂಹ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು, ಅ.ನ.ಕೃ., ಮಾ.ನಾ. ಚೌಡಪ್ಪ, ಸುಬೋಧ ರಾಮರಾಯರು ಮುಂತಾದವರ ಸಂಪರ್ಕ ದೊರಕಿತು.

ಪಂಡಿತ ತಾರಾನಾಥರ ಭಾಷಣವೊಂದು ಇವರ ಬದುಕಿನ ಪ್ರಮುಖ ತಿರುವಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಆಗ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯ ಪರ್ವಕಾಲ. ತಾರಾನಾಥರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ "ಬ್ರಿಟೀಷರ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ನೌಕರಿ ಮಾಡುವ ಬದಲು ಸುಶಿಕ್ಷಿತನಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಬದುಕನ್ನು

ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮೇಲು.." ಎಂದಿದ್ದು, ಚಿಗುರುಮೀಸೆ ಮೂಡುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಯುವಕನ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಿತು. ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಸಮೀಪದ ಅವರ 'ಪ್ರೇಮಾಯತನ' ಆಯುರ್ವೇದ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸೇರುವಂತೆ ಮಾಡಿತು.

ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪದವಿ ಪಡೆದು ಮೊದಲು ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಮಾಡಿದವರು. ಆನಂತರ ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ 'ಮಾಡ್ರನ್ ಫಾರ್ಮಸಿ' ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಜನರ ಕಾಯಿಲೆ–ಕಸಾಲೆಗಳಿಗೆ ಔಷಧ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದರು. ಬಿಡುವಿನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಮೆರಾ ಹಿಡಿದು ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯುವುದು, ಇಲ್ಲವೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಕುರಿತ 'ಪ್ರಸವ ವಿಜ್ಞಾನ (1995), ಮತ್ತು ಲೈಂಗಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ'ದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.

ಫೋಟೋಗ್ರಫಿ ಹವ್ಯಾಸದ ಕಾರಣ ಅಲ್ಜೀರಿಯಾ ಅಲ್ಲದೇ ಐರೋಪ್ಯ ದೇಶಗಳಾದ ಇಂಗ್ಲೇಂಡ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಇಟಲಿ, ಗ್ರೀಸ್, ಪಶ್ಚಿಮ ಜರ್ಮನಿ ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ಪ್ರವಾಸ ಕೈಗೊಂಡು ಬರೆದ ಪುಸ್ತಕ 'ಏಕಾಕಿ ಪ್ರವಾಸಿ' ಎಂಬ ಸಚಿತ್ರ ಪ್ರವಾಸ ಕಥನ.

ಛಾಯಾಚಿತ್ರ ಗ್ರಾಹಕರು ಮತ್ತು ಈ ಕಲೆಯ ಪ್ರೇಮಿಗಳಿಂದ ಅಪಾರ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದ ವಿಶಿಷ್ಟಕೃತಿ 'ಭಾವಾಭಿವ್ಯಂಜಕ ಛಾಯಾ ಚಿತ್ರಕಲೆ". 1995 ರಲ್ಲಿ ಹಂಪಿಯ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊರತಂದಿತು. ಫೋಟೋಗ್ರಾಫರ್‌ಗಳ ಪಾಲಿಗೆ ಇದೊಂದು 'ಮಾಹಿತಿಯ ಭಂಡಾರ'.

ಇಷ್ಟಕಾಮ್ಯ, ಅತ್ತಿಯ ಹೂವು, ಅಂಶುಮಾಲ ಮುಂತಾದ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಬರೆದರು. ಅವದಾನ ಎಂಬ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಕನ್ನಡದ ಖ್ಯಾತ ನಿರ್ದೇಶಕ ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಕಣಗಾಲ್ 'ಅಮೃತ ಘಳಿಗೆ' ಎಂಬ ಸಿನೆಮಾ ಮಾಡಿದರು.

ಯುವಜನರಲ್ಲಿ ಈ ಕಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಬೆಳೆಸಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸಾಗರ ಫೋಟೋಗ್ರಾಫಿಕ್ ಸೊಸೈಟಿ(ಎಸ್.ಪಿ.ಎಸ್) ಮಲೆನಾಡ ಮಡಿಲ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಈ ಸಹಸ್ರಮಾನದ ಮೊದಲ ದಿನ ಜನ್ಮತಾಳಿತು. ಡಾ॥ ಡಿ.ವಿ. ರಾವ್ "ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಜನ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ ಕಲಾವಿಕಾಸ ವೇದಿಕೆ" ಯಾದ ಇದರ ಸ್ಥಾಪಕ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಸಾರಥ್ಯ ವಹಿಸಿದರೆ, ಸಮಾನ ಮನಸ್ಕರಾದ ಕೆ.ಎಸ್. ರಾಜಾರಾಂ, ಹನುಮಂತ ಜೋಯಿಸ್, ಎ.ಜಿ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಮುಂತಾದವರು ಕೈ ಜೋಡಿಸಿದರು. ಎಸ್. ಪಿ.ಎಸ್. ಕಳೆದ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಯುವ

ಫೋಟೋಗ್ರಾಫರ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ಈವರೆಗೆ 16 ಬಾರಿ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ ಸ್ಪರ್ಧೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದೆ. ಛಾಯಾಚಿತ್ರ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ.

ಡಿಸೆಂಬರ್ 28ನೇ ತಾರೀಖು 2003ನೇ ಇಸವಿ (ಅದಾಗಲೇ ಡಾ|| ಡಿ.ವಿ. ರಾವ್ ದೊಡ್ಡೇರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಂತ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು) ಅಂದು ಡಾ|| ಡಿ.ವಿ. ರಾಯರ ತೊಂಭತ್ತೊಂದನೇ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬವನ್ನು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು. ಎಸ್.ಪಿ.ಎಸ್. ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಅವರ ಗ್ರಾಮ ದೊಡ್ಡೇರಿಯಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಈ ಹಿರಿಯ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಗೌರವಿಸಿತ್ತು. ಡಾ|| ಡಿ.ವಿ. ರಾವ್ ಜೊತೆಗೆ ಸುಮಾರು ಅರವತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನ ನಡೆಸಿ, ಈ ಹವ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿದ ಅವರ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸನ್ಮಾನಿಸಲಾಯಿತು.

26.05.2004 ರಂದು ಡಾ|| ಡಿ.ವಿ. ರಾವ್ ದೈವಾಧೀನರಾದರು. ಅವರು ಈಗ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಇಲ್ಲವಾದರೂ ಅವರ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು, ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ನಿರಂತರ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡುತ್ತಿವೆ.

ಡಾ|| ಡಿ.ವಿ. ರಾವ್ ಅವರು ಸುಮಾರು 24 ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದವುಗಳು.

1) ರೋಹಿಣಿ (ಕವನ ಸಂಕಲನ–1943)
2) ತುಂಬಿದ ಕೊಡ (ಕಥಾ ಸಂಕಲನ–1946)
3) ನನ್ನವಳು ನಿತ್ಯನೂತನ (ಕಥಾ ಸಂಕಲ–1986)
4) ಕರಿಕಡುಬು – ಕಥಾ ಸಂಕಲನ
5) ಇಷ್ಟಕಾಮ್ಯ (ಕಾದಂಬರಿ–1987)
6) ಅತ್ತಿಯ ಹೂವು (ಕಾದಂಬರಿ–1981)
7) ಅಂಶುಮಾಲ (ಕಾದಂಬರಿ–1988)

ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗ್ರಹ ಕುರಿತ ಕನ್ನಡದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕೃತಿ 'ಭಾವಾಭಿವ್ಯಂಜಕ ಛಾಯಚಿತ್ರ ಕಲೆ' 1995 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿತು.

ಆರೋಗ್ಯ, ಕೃಷಿ, ಪ್ರವಾಸಕಥನ ಹಾಗೂ ಹಲವಾರು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಛಾಯಚಿತ್ರಗ್ರಹಣದಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ‘ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಡಿಸ್ಟಿಂಕ್ಷನ್‌ಗಳು:–

ಂಈಖಂಕ – 1958

ಂಊ – 1975

ಇಖಊಖಂಕ – 1977

ಊಹಿ.ಈಊಖ – 1979

ಈಊ – 1980

ಊಹಿ.ಇಈಖಂಕ –1981

2012ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ‘ಹಾಲಮ್ಮ ಎಂ’ ಎಂಬ ಸಂಶೋಧಕರು ಡಾ॥ ಡಿ.ವಿ. ರಾವ್ ಅವರ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯ ವಿಭಿನ್ನ ಆಯಾಮಗಳು ಎಂಬ ಮಹಾ ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆದು ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಪಿ.ಹೆಚ್.ಡಿ. ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು.

ಇಂಥಹ ಮೇರು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಡಾ। ಡಿ.ವಿ. ರಾವ್ ಅವರನ್ನು ಎಸ್.ಪಿ.ಎಸ್. ಅವರ ಜನಮ ದಿನವೇ ಜರುಗುತ್ತಿರುವ ರಜತ ಮಹೋತ್ಸವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೇ ಫೋಟೋಗ್ರಫಿ ಕುರಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ಗೌರವಿಸುತ್ತಿದೆ.

*****